

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова
Кафедра цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності

ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»

Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»
Центр еколого-валеологічних ініціатив

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали
III Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції
(21 квітня 2017 року, м. Київ)

КИЇВ 2017

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. – доктор педагогічних наук, професор (відповідальний редактор);

Гвоздій С.П. – кандидат педагогічних наук, доцент;

Дашковська О.В. – кандидат хімічних наук, доцент;

Мазена М.А. – доктор медичних наук, професор;

Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник

Редька І.В. – кандидат біологічних наук, доцент;

Філіповський О.В. – кандидат технічних наук, ст.. науковий співробітник

Постолатій Т.О. – відповідальний секретар.

Затверджено до друку Організаційним комітетом III Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України: Матеріали III Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – 150 с.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних різноспрямованих досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності

УДК 355.58
ББК 68.69
П78

© Автори статей, 2017

© НПУ імені М.П. Драгоманова

ментор своїми оцінками судженнями формує сприятливе виховне середовище, яке, у свою чергу, впливає на школярів-учасників мережевих проектів.

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ У СТУДЕНТІВ ВНЗ

Гогунський В.Д., Ярова І.А.

*Одеський національний політехнічний університет
yarova@opu.ua*

Формування культури безпеки як структурної компоненти загальної культури особистості є одним з базових завдань вищої школи. Система вищої освіти сприяє набуттю студентом комплексу загальнокультурних і професійних компетентностей, спрямованих на збереження життя і здоров'я людини. Для реалізації цього завдання, згідно із проектом Тюнінг, при розробці стандартів вищої освіти є доцільним використовувати наступні загальні компетентності:

- володіння навичками здійснення безпечної діяльності;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Державне законодавство визначає пріоритет життя і здоров'я громадян, а також обов'язковість їх соціального захисту. Необхідність надбання відповідних компетентностей підтверджується міжнародним стандартом SA 800:2001 «Соціальна відповідальність», в якому значної уваги приділено питанням створення комфортних і безпечних умов праці незалежно від профілю діяльності організацій і підприємств.

Окрім загальних компетентностей стандарти вищої освіти передбачають ряд предметно-спеціальних компетентностей, які приділяють увагу окремим питанням безпеки праці відповідно до спеціальності майбутніх фахівців.

Компетентності з професійної культури безпеки повинні реалізовуватися відповідними результатами навчання. Наприклад:

- впроваджувати основні засади охорони праці та безпеки життєдіяльності та їх застосування (проект стандарту спеціальності 029 – Інформаційна, бібліотечна та архівна справа);
- оцінювати потенційні небезпеки на виробництві, розробляти заходи з охорони праці та безпеки життєдіяльності (проект стандарту спеціальності 131 – Прикладна механіка).

Для формування цілісного комплексу компетентностей з безпеки життєдіяльності і охорони праці необхідне створення єдиного навчального циклу, який містить обов'язкову (базову) і варіативну (профільну) складові.

Забезпечення якості освіти і вимог освітньо-професійних програм з підготовки конкурентоспроможних фахівців може бути досягнуто вивченням навчальних дисциплін «Безпека життєдіяльності» і «Основи охорони праці» окремими курсами в циклі обов'язкових дисциплін професійного спрямування на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Для поглиблення спеціальних професійних знань на другому (магістерському) рівні вищої освіти доцільним є викладання в варіативній складовій курсу «Охорона праці в галузі», а також курсів, що мають близький до нього зміст, наприклад: «Безпека технічних систем», «Охорона праці при використанні обчислювальної техніки», «Охорона праці в невиробничій сфері».

Обов'язкове оформлення розділу «Охорона праці і безпека в надзвичайних ситуаціях» в дипломних роботах бакалаврів і магістрів повинне бути завершальним кваліфікаційним етапом щодо набуття компетентностей з безпеки праці.

Необхідність вдосконалення вивчення дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці» і «Охорона праці в галузі» підтверджується міжнародними

стандартами вищої освіти, які потребують забезпечення академічної мобільності студентів. Членство України в Міжнародній організації праці також є одним з факторів, що потребує поширення обсягу знань з охорони праці у майбутніх фахівців і вивчення сучасного світового досвіду в сфері безпеки життєдіяльності людини.

МОНІТОРИНГ СЛУЖБОЮ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЕКОЛОГІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Глухова Г.Г.

*Херсонський національний технічний університет
gluxov.46@mail.ru*

Екологічна небезпека - це небезпека для життєдіяльності і технологічної діяльності людини, яка може виникнути у наслідку, як правило, різкої зміни окремих параметрів навколишнього природного середовища.

Для своєчасного реагування на можливість виникнення такої небезпеки потрібно забезпечити своєчасне прогнозування такого можливого сценарію. Це можна забезпечити, як що буде постійно проводиться моніторинг стану навколишнього природного середовища [1].

Екологічний моніторинг довкілля - це форма реалізації процесів екологічної діяльності за допомогою сучасних засобів достовірної інформатизації і забезпечення постійної оцінки стану навколишнього природного середовища і впливу на нього життєдіяльності суспільства та прогнозування перспектив можливого виникнення надзвичайної ситуації на даній території.

Можна виділити наступні види сучасного моніторингу, такі як:

- біоекологічний);
- геоекологічний;
- біосферний;
- геофізичний;
- кліматичний;
- біологічний;
- здоров'я населення;
- здоров'я тваринного світу та інші.

На сьогодні моніторинг навколишнього середовища в Україні виконують згідно з Постанови Кабінету Міністрів від 30 березня 1998 р. N 391 "Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля" [2]. До виконання цієї постанови залучені Міністерство охорони здоров'я, Мінагрополітики, Держкомлісгосп, Мінекономресурсів, Держводгосп, Держкомземом, Державна служба цивільного захисту України, Держбуд України.

Всі ці органи влади мають у своєму складі спеціальні служби спостережень, які повинні проводити спостереження, за станом забруднення повітря в містах і промислових центрах, забруднення ґрунту, забруднення прісних і морських вод, трансграничним переносом речовин, що забруднюють атмосферу, хімічним і радіонуклідним складом, кислотністю та станом забруднення атмосферних опадів та ін.

Висновок.

Українська національна екологічна стратегія в наш час повинна здійснюється у контексті реалізації національної стратегії переходу до сталого розвитку відповідно до рішень Всесвітнього саміту у Йоганнесбурзі та політичних орієнтирів пан'європейського процесу «Довкілля для Європи» [3]. Тому для цього важлива роль надається постійному екологічному моніторингу державною службою цивільного захисту в Україні, яка